NLAB

Pieni pelaaja

Koripallotarina ystävyydestä, oppimisesta ja vastuusta

Suomenkielinen laitos · 27. lokakuuta 2026

I

Piirustus

Kello oli viisi aamulla, ja olin liikuntasalissa, joka ei ansainnut nimeä.

Toimitsijapöydän takana oleva kello oli pysähtynyt lukemaan 2.42. Yksi koreista kallistui hiukan seinää kohti. Koko rakennus haisi kumilattialta ja kahvilta, joka oli ollut kuumaa muutama tunti sitten.

Olin valvonut suurimman osan yöstä ja kirjoittanut uudelleen muistiinpanoja ensimmäisestä ottelustamme. Olimme hävinneet kahdellakymmenelläkolmella pisteellä. Muistiinpanoni syyttivät kenttätasapainoamme, ratkaisujamme ja yrittämistämme, tässä järjestyksessä. Jokainen versio oli yksityiskohtaisempi. Yksikään ei selittänyt, miksi Mara oli lakannut katsomasta minuun jo ennen puoliaikaa.

Ääni kuului aivan kyynärpääni vierestä, ja hetken säikähdin.

”Voisitko piirtää minulle pelaajan, joka on oppimassa?”

Nostin katseeni.

Toimitsijapöydän vieressä seisoi poika. Hän oli ehkä kaksitoista. Hänellä ei ollut pelinumeroa eikä minkään seuran värejä. Pieni, kulunut laukku lepäsi hänen jalkojensa juuressa. Yhden vetoketjun läpi oli solmittu vihreä nauha. Hän seisoi aivan liikkumatta.

Poika odotti.

”Koripalloilijan?”

”Jos se auttaa.”

Käänsin yhden pöytäkirjoistani ja piirsin pelaajan, joka piti palloa. Hahmo seisoi suorana, tasapainossa ja valmiina.

Poika tutki sitä.

”Tuo on pelaaja, joka odottaa.”

Katsoin uudelleen. Hän oli oikeassa. Pelaaja odotti vihellystä, ohjetta tai lupaa aloittaa.

Yritin toisen kerran. Piirsin polvet koukkuun, pallon molempiin käsiin ja silmät katsomaan kuviteltua koria kohti.

”Tuo on pelaaja, joka tietää mitä tehdä”, poika sanoi.

”Eikö oppiminen ole juuri sitä varten?”

”Jälkeenpäin ehkä.”

Yritin kolmannen kerran. Tämä pelaaja kuljetti palloa kovaa, pää alhaalla, leuka jännittyneenä, kuin pallo voisi karata minä hetkenä hyvänsä.

Poika pudisti päätään. ”Hän ei näytä siltä, että rakastaisi sitä.”

”Pitääkö jotain rakastaa, jotta sen voi oppia?”

Hänen sormensa löysivät laukun vihreän nauhan. Häneltä kesti kauan vastata.

”En tiedä. Se on yksi niistä asioista, joita tulin selvittämään.”

Laskin kynän pöydälle. ”Piirrä sinä hänet sitten.”

”En osaa. Siksi pyysin sinua.”

On lapsia, jotka nolostuvat, kun aikuinen käy kärsimättömäksi. On toisia, jotka pelästyvät. Tämä poika vain odotti, kunnes kärsimättömyyteni meni ohi.

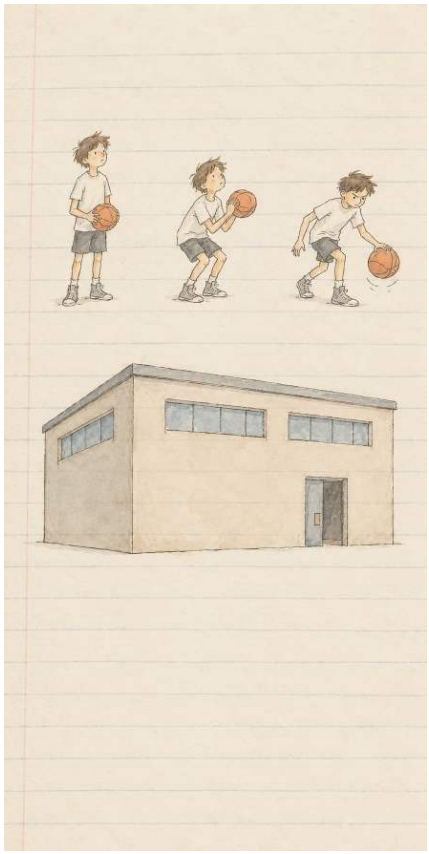
Yritin jalkaa, joka tulee puoli sekuntia myöhässä, kättä, joka kurottaa yllättävää syöttöä kohti. Paperilla ne näyttivät vain kömpelöiltä. Kun korjasin niitä, oppimisen tunne katosi.

Lopulta piirsin neljä seinää, katon, kaksi korkeaa ikkunaa ja raolleen jätetyn oven.

”Kas niin”, sanoin. ”Pelaaja, joka on oppimassa, on sisällä.”

Poika kumartui lähemmäs. Hänen hartiansa laskeutuivat hiukan.

”Niin”, hän sanoi. ”Siellä sisällä on tarpeeksi tilaa oppia.”

Sisällä oli tilaa oppia.

Hän istuutui lattialle toimitsijapöydän viereen.

”Eikö sinun pitäisi olla joukkueesi kanssa?” kysyin.

”Missä sinun joukkueesi on?”

Kaupungin toisella puolella pelaajamme nukkuivat halvassa hotellissa ja luottivat siihen, että tietäisin, mitä tehdä, kun he heräävät. Käänsin ottelumuistiinpanoni nurinpäin.

”Onko nimesi jollain listalla?” kysyin. ”Joukkue, numero?”

”Ei.”

Hän sanoi sen niin kuin muut lapset sanovat nimensä.

Vedin esiin tuolin omani vierestä. Hän nosti ensin laukkunsa, varovasti, ettei solki raapisi lattiaa, ja istuutui viereeni.

Rikkinäinen kello näytti yhä 2.42.

Niin tapasin pojan, jolla ei ollut numeroa.

II

Kolme koria

Poika oli yhä siellä, kun siivoojat tulivat.

He liikkuivat hänen ympärillään moppien ja pyörillä kulkevien roskisten kanssa. Hän nosti jalkansa, kun he tarvitsivat lattiaa niiden alta, ja laski ne, kun he olivat menneet ohi. Yksi heistä kysyi, kenen mukana hän oli. Hän sanoi: ”En kenenkään, tänään”, ja nainen näytti pitävän sitä turnauksessa aivan järkevänä vastauksena.

”Miksi sitten olet täällä?” kysyin, kun nainen oli mennyt.

”Halusin nähdä, miten oikeat pelaajat oppivat.”

”Haluatko tulla paremmaksi?”

”Ajattelin, että se voisi auttaa.”

Hän katsoi kenttiä kohti. Useimmissa valot olivat vielä sammuksissa.

”Onko sinulla oma kenttä?” hän kysyi.

Ajattelin kenttiä, joita olin lainannut joksikin aikaa, vuokrannut, yrittänyt vuokrata ja joilta minua oli pyydetty lähtemään. ”Ei omaa.”

”Minulla on.”

Vähitellen hänen kenttänsä rakentui siitä, mitä hän kertoi. Se oli ulkona, autotallirivin takana, betonia, aita toisella sivulla ja katuvalo, joka syttyi talvella liian myöhään. Se ei ollut iso eikä pieni. Viivojen poikki kulki halkeama. Sade kerääntyi vasempaan kulmaan.

Hän tunsi jokaisen halkeaman.

Keskellä seisoi yksi ainoa metallitolppa. Siitä haarautui kolme vartta, jokaisessa taulu ja rengas, ja jokainen osoitti kentän eri reunaa kohti.

”Kuka rakentaa tuollaisen kentän?”

”Joku, jolla oli varaa vain yhteen tolppaan.”

Mistä tahansa korista katsottuna paikka oli puolikenttä. Mutta jos halusi hyökätä toiseen koriin, ei voinut oikaista. Piti lähteä yhden korin alta, kiertää tolppa pitkää reittiä kolmannen korin ohi ja päätyä toiselle korille. Silloin puolikentästä tuli kokonainen kenttä.

Ensimmäinen taulu oli sään kuluttama mutta suora. Sen paljaassa metallirenkaassa ei ollut verkkoa lainkaan.

”Sitä käytän kiinniottamiseen”, hän sanoi. ”Heitän pallon tauluun kaikista kulmista. Ilman verkkoa voin heittää sen tauluun renkaan altakin. Vain kiinniotto ratkaisee.”

Toinen taulu oli vinossa, ja sen rengas oli vedetty toiselta puolelta alas. Vanha verkko roikkui epätasaisesti vääntyneestä renkaasta.

”Se ei koskaan anna palloa takaisin niin kuin odottaa. Siellä pelaamme kori ja minä, yksi yhtä vastaan. Kumpi ehtii ensin kymmeneen.” Hän melkein nauroi. ”Useimmiten se voittaa.”

”Mikset suorista rengasta?”

”Siinä opin eniten.”

Kolmas kori pidettiin kunnossa: taulu suorassa, rengas pyöreä ja vaakasuorassa, verkon jokainen silmukka ehjä.

”Sen pidän täydellisenä, etten unohda, miltä täydellinen tuntuu.”

Pitkää reittiä kiertäen siitä tuli kokonainen kenttä.

Hänen sormensa löysivät laukun vihreän nauhan.

”Käyttääkö sitä joku muukin?” kysyin.

”Joku pienempi. Yleensä hän on siellä ennen minua.”

Hänen sormensa jäivät nauhalle. Odotin lisää, mutta hän alkoi kertoa minulle kentän halkeamasta.

”Kuka sinulle opetti kaiken tuon?”

”Korit.”

”Korit eivät voi opettaa.”

”Miksi sitten laitat pelaajasi aina niiden lähelle?”

Otin esiin muistikirjani. Hän katsoi kynää.

”Aiotko kirjoittaa ylös, mitä sanoin?”

”Ehkä.”

”Aiotko myös kokeilla sitä?”

Katsoin mietteissäni muistikirjan ohi kenttään.

Hän kertoi kiertävänsä kenttänsä joka aamu ennen kuin harjoitteli. Hän etsi irtonaisia kiviä, uusia halkeamia ja rikkaruohoja, jotka kasvoivat viivojen välistä.

”Jos kitket rikkaruohon silloin, kun se on vielä pieni, juuri tulee mukana”, hän sanoi. ”Jos odotat, varsi katkeaa ja rikkaruoho kasvaa takaisin. Jonkin ajan päästä luulet, että se kuuluu sinne.”

”Jätätkö joskus aamutarkastuksen väliin?”

”Joskus.”

Vastaus helpotti minua. Olin alkanut miettiä, unohtiko hän koskaan mitään.

”Mitä tapahtuu, jos jätät päivän väliin?”

”Kenttä on yhä siellä seuraavana päivänä.”

”Kenttä odottaa sinua aina”, hän sanoi. ”Se on yksi syy siihen, että sellainen kannattaa olla.”

Yksi siivoojista työnsi leveän mopin välistämme ja pyyhki jalanjälkemme lakatulta lattialta.

III

Missä vai milloin

Kuudelta ensimmäiset joukkueet alkoivat saapua.

Ovet aukesivat. Laukut iskeytyivät lattiaan. Pallot karkasivat telineistä ja niitä huudettiin takaisin. Valmentajat ylittivät salin kahvi ja varmuus mukanaan.

Poika katseli tyttöä, joka harjoitteli isänsä kanssa leikkausta. Tyttö juoksi laidalta koria kohti. Syöttö osui seinään hänen takanaan.

”Uudestaan”, isä sanoi.

Tyttö juoksi nopeammin. Toinen syöttö osui häntä olkapäähän.

”Olet väärässä paikassa.”

Poika katsoi minua. ”Onko hän?”

”Syötön pitäisi tulla hänelle korin alle.”

”Tiedän. Mutta onko ongelma siinä, missä syöttö hänet tavoittaa, vai milloin?”

”Mitä?”

”Missä hän kulkee. Milloin pallo lähtee.”

Tyttö saapui oikeaan paikkaan, mutta pallo saapui hänen jälkeensä. Isä korjasi hänen reittiään. Tyttö juoksi saman reitin vielä huolellisemmin. Syöttö oli taas myöhässä.

”Milloin”, sanoin.

Poika nyökkäsi.

Kävelin sinne ennen kuin olin päättänyt tehdä niin. ”Saanko kokeilla yhtä asiaa?”

Isä katsoi paitaani ja sitten palloa käsissään. ”Ole hyvä.”

Pyysin tyttöä tekemään saman leikkauksen. Tällä kertaa sanoin isälle, että hän päästäisi pallon irti sillä hetkellä, kun tyttö ylittää kolmen pisteen viivan. Syöttö löysi tytön kädet korin alta.

Tytön kasvot eivät juhlineet onnistumista. Ne tunnistivat sen.

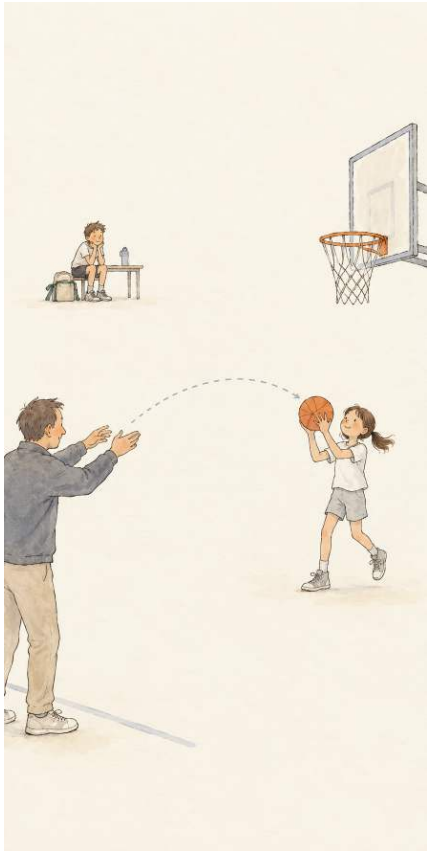
Isä sanoi: ”Sitähän minä olen hänelle sanonut.”

Tyttö piteli palloa. ”Sinä sanoit, mihin minun pitää juosta.”

Isä avasi suunsa ja katsoi sitten viivaa, jonka tyttö oli ylittänyt.

”Voitaisiinko tehdä tuo vielä kerran?” hän kysyi minulta.

Seuraavalla leikkauksella hän päästi pallon aikaisemmin. Tyttö otti sen kiinni korin alla ja toi sen takaisin hänelle.

Tällä kertaa syöttö löysi hänen kätensä.

Palasin toimitsijapöydän luo.

”Hän ei ollut sanonut sitä hänelle”, poika sanoi.

”Ei.”

”Miksi hän luuli sanoneensa?”

”Koska aikuiset muistavat usein ohjeen, jonka he aikoivat antaa, eivät sitä, jonka he oikeasti antoivat.”

”Tekevätkö valmentajatkin niin?”

”Varsinkin valmentajat.”

Takanamme isä kysyi: ”Oliko tuo parempi?” Tällä kertaa hän odotti tytön vastausta.

Sen jälkeen poika tarkasteli minua vähän huolellisemmin.

”Eilisessä ottelussamme”, sanoin, ”keskityimme koko ajan siihen, *missä*. Ehkä oikea kysymys olikin *milloin*.”

”Ehkä.”

”Et kuulosta vakuuttuneelta.”

”En nähnyt ottelua.”

Se oli ensimmäinen kerta sinä aamuna, kun joku kieltäytyi olemasta siitä mitään mieltä.

Käänsin muistiinpanoni taas oikein päin. TASAPAINON viereen kirjoitin AJOITUS.

Se oli ensimmäinen rehellinen merkintä, jonka tein koko yönä.

IV

Pokaalihuone

Turnauksen johtaja löysi meidät puoli seitsemältä.

Hänellä oli kuulokemikrofoni, vaikka siitä ei kuulunut mitään. Hän katsoi poikaa ja sitten kirjoitusalustaansa.

”Nimi? Joukkue? Numero?”

Pojalla ei ollut yhtään niistä kolmesta.

”Lapset eivät saa istua toimitsijapöydän vieressä ilman akkreditointia”, johtaja sanoi.

”Missä hän sitten saa istua?” kysyin.

Johtaja osoitti käytävää. ”Missä tahansa muualla kuin täällä.”

Niinpä me kävelimme.

Käytävä päättyi huoneeseen, jonka lasiseinien takana oli aiempien turnausten pokaaleja. Pokaalit täyttivät hyllyt. Valokuvat peittivät loput tilasta. Jokaisessa kuvassa voittanut valmentaja seisoi keskellä.

Sisällä mies asetteli mitaleja suoriin riveihin.

”Olette ajoissa”, hän sanoi. ”Hyvä. Voittajat ovat ajoissa.”

Hän tunnisti minut ja kysyi tappiostamme. Ennen kuin ehdin vastata, hän tarjosi itse selityksen.

”He eivät halunneet voittoa tarpeeksi.”

Poika katsoi mitaleja. ”Paljonko on tarpeeksi?”

Mies hymyili. ”Enemmän kuin toinen joukkue.”

”Mistä sen näkee, kuinka paljon joku haluaa?”

”Sen näkee voittamisesta.”

”Miten te sitten tiedätte sen ennen ottelua?”

Mies lakkasi suoristamasta mitaleja.

Yritin pelastaa hänet. ”Hän tarkoittaa, että pelaajien pitää taistella.”

”Tiedän, mitä taisteleminen tarkoittaa”, poika sanoi. ”En tiedä, miten häviäminen todistaa, että joku halusi vähemmän.”

Mies otti kultamitalin ja ojensi sitä poikaa kohti.

”Tämä todistaa sen.”

”Mitä hopeinen todistaa?”

”Että joku tuli toiseksi.”

”Halusivatko he hopeaa?”

”Kukaan ei halua hopeaa.”

”Sitten haluaminen ei voi olla se, mikä ratkaisee.”

Huoneeseen tuli hyvin hiljaista, kun ottaa huomioon, kuinka paljon voittoa siellä oli.

Hän ei tarttunut mitaliin.

Mies kääntyi minuun päin. ”Onko hän teidän seurassanne?”

”Ei”, sanoin.

Vastaus tuli liian nopeasti. Poika katsoi minua ja sitten mitalia.

Mies jatkoi rivejään. ”Hyvä. Tuollaiset kysymykset tarttuvat.”

Lähdimme pokaalihuoneesta.

Käytävällä poika sanoi: ”Haluatko sinä voittaa tänään?”

”Todella paljon.”

”Sitten hän oli vähän oikeassa?”

”Vähän.”

”Missä asiassa?”

Mietin sitä pidempään kuin odotin. ”Haluaminen on tärkeää. Sitä ei vain voi mitata mitalilla.”

Hän nyökkäsi. Sitten hän sanoi: ”Olisit voinut sanoa, että olen sinun kanssasi.”

”Tuskin tunnen sinua.”

”Se on totta.”

V

Videohuone

Seuraava ovi oli auki.

Sisällä kuusi valmentajaa katsoi eilisiä otteluita kuudelta näytöltä. Jokaisella oli kuulokkeet. Näyttöjen pelaajat olivat täynnä ympyröitä, nuolia, kulmia ja värillisiä merkintöjä.

Yksi valmentajista viittoi minut sisään. ”Leikkasimme klippejä teidän ottelustanne.”

Hän näytti minulle hyökkäyksen toisesta neljänneksestä. Pelinrakentajamme sai pallon laidalla, epäröi ja syötti sen takaisin. Valmentaja pysäytti kuvan.

”Huono päätös.”

Hän merkitsi tilanteen punaisella.

”Mitä hänen olisi pitänyt tehdä?” poika kysyi.

”Hyökätä aukkoon.”

”Oliko aukko auki?”

Valmentaja kelasi kolme sekuntia taaksepäin. ”Tuossa.”

”Se oli auki jo ennen kuin hän sai pallon.”

”Juuri niin. Hän oli liian hidas.”

”Pystyikö hän näkemään sen?”

Valmentaja vaihtoi ylhäältä kuvattuun näkymään. Ylhäältä näki kaiken.

”Tuon näkee kuka tahansa.”

Poika osoitti puolustajaa, joka oli pelinrakentajamme ja aukon välissä.

”Me näemme hänen ylitseen”, hän sanoi. ”Näkikö sinun pelaajasi?”

”Hänen olisi pitänyt.”

”Näyttikö kukaan hänelle, mihin ja miten katsoa?”

Valmentaja ei vastannut.

Poika piti sormeaan näytöllä, siinä kohdassa, jonka puolustaja peitti. ”Sitten se ei ehkä ole edes virhe”, hän sanoi hitaasti. ”Ehkä hän ei vielä osaa etsiä aukkoja. Tai osaa, mutta siitä kulmasta, jossa hän seisoi, tätä aukkoa ei näkynyt.”

Hän sipaisi peukalonkynnellään vihreää nauhaa. ”Minäkin olen sanonut jollekulle, että hänen piti nähdä asioita, joita hän ei vielä pystynyt näkemään.”

Valmentaja ei sanonut mitään. Hän vaihtoi merkinnän punaisesta keltaiseksi. Se oli pieni muutos, mutta huomasin sen.

Pystyikö hän näkemään sen?

Toisella näytöllä tilastot näyttivät edellisen päivän jokaisen syötön, jokaisen heiton, jokaisen juoksun, jokaisen virheen: jokaisen askeleen, jonka kukaan oli ottanut. Numerot olivat kauniita. Ne saivat ottelut näyttämään siltä, kuin ne olisivat koko ajan tienneet, mitä ne tarkoittivat.

”Mikä numero auttaa häntä tänään?” poika kysyi.

”Kaikki”, sanoi toinen valmentaja.

”Hän ei voi viedä niitä kaikkia kentälle.”

”Siksi hänellä on meidät.”

Katsoin pelinrakentajani pysäytettyä kuvaa. Olin puoliajalla pyytänyt häntä korjaamaan yksitoista asiaa. Pystyin luettelemaan ne. En muistanut, oliko hän sanonut mitään.

”Kertoiko hän sinulle, mitä hän näki?” poika kysyi minulta.

”Ei.”

”Kysyitkö?”

”En.”

Hän ei sanonut enempää. Hän nousi ja odotti oven luona.

Ennen kuin lähdin, pyysin klipin. Valmentaja lähetti sen puhelimeeni ilman yhtään merkintää.

Katsoin sen käytävällä. Ilman nuolia minun piti katsoa klippi kolme kertaa ennen kuin löysin aukon.

VI

Pelaaja, joka lopetti

Videohuoneesta palatessamme kuljimme kentän viisi ohi.

Ottelu oli viimeisellä minuutillaan. Toimitsijapöydässä istui pitkä, noin seitsemäntoistavuotias poika, jolla oli vapaaehtoisen kaulanauha. Hän käytti pelikelloa katsettaan nostamatta. Pöytäkirjan vieressä oli paksu vihko, jonka kannet olivat pehmeät ja taittuneet.

Poika pysähtyi.

”Hän ei katso ottelua”, hän sanoi.

”Hän tekee töitä.”

”Ei hän näytä seuraavan sitäkään.”

Summeri soi. Joukkueet kättelivät, ja seuraavat kaksi alkoivat lämmitellä. Vapaaehtoinen jäi paikalleen. Istuimme hänen pöytänsä päähän.

”Pelaatko?” poika kysyi häneltä.

”Pelasin.”

”Miksi lopetit?”

”Valmentaja ei luottanut minuun.”

”Miksi ei?”

”Koska en kehittynyt.”

”Miksi et kehittynyt?”

”Koska hän ei peluuttanut minua.”

Noidankehä oli valmis. Olin kuullut siitä versioita monta kertaa, yleensä työpöydän turvalliselta puolelta.

Poika katsoi vihkoa. ”Mitä siinä on?”

Vanhempi pelaaja käänsi sen meitä kohti. Sivu toisensa perään pientä, huolellista käsialaa: päivämääriä ja jokaisen alla lauseita. *Kyynärpää sisään. Pallo ylemmäs. Älä katso penkkiin. Näe heikko puoli. Heitä itsevarmasti. Rauhoitu. Nopeammin.* Jotkin rivit oli vedetty yli. Jotkin oli kirjoitettu kahdesti.

”Kaikki, mitä valmentajani sanoivat minulle”, hän sanoi. ”Neljä vuotta. Kirjoitin kaiken ylös, etten unohtaisi.”

”Unohditko?”

”En. Se oli juuri ongelma.” Hän sulki vihon. ”Lopulta joka kerta, kun sain pallon, kaikki oli päässäni yhtä aikaa. Ei voi pelata neljäkymmentä sivua päässä.”

”Olivatko he väärässä?”

”Useimmiten oikeassa.”

”Mikä sitten oli vialla?”

Hän mietti. ”Kukaan ei koskaan kertonut, mikä niistä oli tärkeää ja milloin. Ja aina kun kokeilin jotain itse, tuli uusi sivu.”

Poika kääntyi minuun. ”Oletko sinä koskaan saanut jonkun lopettamaan?”

Vanhemman pelaajan vihko oli välissämme. Katsoin yhä sen taittunutta kantta.

”Luultavasti useammin kuin kerran”, sanoin. ”Mutta yhdestä olen varma. Poika, joka ei osannut tehdä lay-upia vasemmalla. Pidin häntä hyvänä. Pyysin häntä tulemaan lauantaisin aikaisemmin, osittain opettaakseni häntä ja osittain nähdäkseni, halusiko hän sitä tarpeeksi.”

”Tuliko hän?” vanhempi pelaaja kysyi.

”Kahdesti. Kolmantena lauantaina ei. Hän ei koskaan palannut harjoituksiinkaan.”

”Mitä sinä sanoit itsellesi?”

”Että hän ei ollut tarpeeksi päättäväinen.”

Hetken aikaa kukaan ei sanonut mitään.

Poika siirsi tuolinsa lähemmäs omaani. Tuolinjalat narahtivat lattiaa vasten pienesti, kuin valittaen.

Poika kääntyi takaisin vanhemman pelaajan puoleen. ”Mitä muuta muistat?”

Vanhempi pelaaja tuijotti lattiaa.

Lopulta hän sanoi: ”Kerran tuli syöttö kulmasta. Otin sen kiinni katsomatta. Se, joka syötti sen, tiesi, missä olisin. Kenenkään ei tarvinnut sanoa sanaakaan.”

”Pystytkö vieläkin ottamaan sellaisen kiinni?”

”En tiedä.”

Lämmittelypallo oli vierinyt pöydän alle. Poika poimi sen. Varoittamatta hän syötti sen – ei kovaa mutta huonosti. Vanhempi pelaaja otti sen kiinni rintaansa vasten.

”Tuo oli kamala syöttö”, hän sanoi.

”Mutta otit sen kiinni.”

Vanhempi pelaaja katsoi palloa käsissään.

Lämmittelevä tyttö viittoi häntä palauttamaan pallon. Hän ei vierittänyt palloa. Hän nousi ja syötti sen tytölle, suoraan ja nopeasti, ja tyttö otti sen kiinni vauhtiaan hidastamatta.

Hän istuutui uudelleen. Hetken päästä hän laittoi vihon laukkuunsa pöydän alle ja veti vetoketjun kiinni.

Hänen kätensä muistivat.

Lähdimme ennen kuin ottelu alkoi.

Käytävällä sanoin: ”Sinun olisi pitänyt varoittaa häntä ennen syöttöä.”

”Silloin en olisi tiennyt, muistivatko hänen kätensä.”

”Olisit voinut säikäyttää hänet.”

Poika rypisti otsaansa. Se oli ensimmäinen korjaukseni, jota hän ei hyväksynyt helposti.

”Se toimi”, hän sanoi.

”Tällä kertaa. Et tiennyt sitä ennen kuin syötit.”

Sen jälkeen hän käveli hiljaa ja katsoi omia käsiään. Seuraavalla ovella hän odotti, että ehdin hänen rinnalleen.

VII

Neljätoista harjoitetta

Rakennuksen toisessa päässä pilli soi kahdenkymmenenneljän sekunnin välein.

Seurasimme ääntä kentälle kaksitoista. Seitsemän lasta kävi läpi harjoitteita, kun valmentaja siirteli kartioita, haki palloja, katsoi kelloaan ja vihelsi taas.

Laskimme neljätoista harjoitetta, kolmekymmentäviisi vihellystä, ei yhtään kysymystä eikä yhtään vesitaukoa.

Kun harjoitus päättyi, valmentaja istuutui seinää vasten. Hän näytti liian väsyneeltä ottaakseen pilliä suustaan.

”Minkä ongelman seitsemäs harjoite ratkaisi?” poika kysyi.

Valmentaja sulki silmänsä. ”Mikä oli seitsemäs?”

”Kaksi jonoa. Kiinniotto, pivotointi, syöttö.”

”Sen teemme aina varttia yli seitsemän.”

”Se on milloin. Mitä varten se on?”

Valmentaja avasi silmänsä.

Odotin hänen puolustautuvan. Sen sijaan hän sanoi: ”Ennen tiesin.”

Hän kertoi, että oli ollut aika, jolloin jokaisella harjoitteella oli syy. Yksi opetti pelaajia nostamaan päänsä ja katsomaan ennen kuin he ajattelivat käsiään. Toinen opetti pysähtymään hallitusti kahdella askeleella. Kolmas pakotti valitsemaan syötön ja korille ajon välillä.

”Sitten seura otti käyttöön yhteisen valmennussuunnitelman”, hän sanoi. ”Sitten arvioinnit. Sitten lisää ikäluokkia. Selitykset lyhenivät. Ei ollut enää ketään, jolta kysyä, kun jokin lakkasi toimimasta.”

”Saman asian tekeminen joka päivä”, poika sanoi. ”Onko se hyvä?”

”Ennen oli. Niin he sen oppivat.”

”Entä nyt?”

”Nyt se on syy, miksi lakkasin ajattelemasta sitä.”

”Voitaisiinko tehdä seitsemäs?” poika kysyi.

Valmentaja katsoi uloskäyntiä kohti. ”Minulla on toinen ryhmä kymmenen minuutin päästä.”

”Sitten ehditään muutama toisto.”

He asettuivat vastakkain. Kiinniotto, pivotointi, syöttö. Hitaasti.

Viidennellä toistolla valmentaja sanoi: ”Pidä tukijalka maassa.”

Kuudennella: ”Katso, mihin syötät, ennen kuin otat kiinni.”

Seitsemännellä hän pysähtyi.

”Sitä varten se oli.”

Kahdeksatta varten hän otti pois kartion, joka kertoi pojalle, mihin suuntaan kääntyä.

”Valitse nyt itse”, hän sanoi.

Poika otti pallon kiinni, arvioi valmentajan sijainnin ja pivotoi hänestä poispäin.

”Parempi”, valmentaja sanoi.

Kahdeksatta varten hän otti kartion pois.

Kun seuraava ryhmä tuli sisään, kartiot olivat yhä kasassa. Valmentaja istutti lapset ja kysyi, mitä he odottivat harjoitukselta.

Kukaan ei tiennyt. Hän odotti silti vastausta.

Kun pääsimme ovelle, hän huusi perääni: ”Maanantain ensimmäinen harjoitteesi. Mitä varten se on?”

Hän ei antanut minulle edes aikaa avata suutani.

”No, kerro sitten, kun tulet seuraavaan turnaukseen”, hän sanoi.

”Pidin hänestä”, poika sanoi, kun lähdimme.

”Miksi?”

”Koska hän halusi muistaa.”

”Hän näytti väsyneeltä”, sanoin.

Poika katsoi taakseen lasin läpi.

”Olinko liian ankara hänelle?”

”En usko. Autoit häntä vain muistamaan.”

Lasin takana valmentaja kuunteli tyttöä, joka oli juuri nostanut kätensä.

VIII

Samat kengät

Kahdeksaan mennessä pääkäytävä oli täynnä.

Pelaajat kulkivat kentältä toiselle samanlaisten laukkujen kanssa. Viidessä minuutissa ohitsemme meni yli viisikymmentä poikaa. Monilla oli samat kengät. Monilla oli sama vakava ilme, jonka aikuiset ottavat, kun haluavat näyttää kiireisiltä.

Nainen, jolla oli kuulokemikrofoni, ohjasi heitä.

”Kentältä kolme kentälle seitsemän. Kentältä kahdeksan kentälle neljä. Sininen joukkue yläkertaan. Punainen joukkue tien yli.”

”Minne he menevät?” poika kysyi.

”Seuraavaan otteluunsa.”

”Entä sen jälkeen?”

”Seuraavaan.”

”Milloin he lopettavat?”

”Kun he häviävät.”

Naisen vieressä seisoi kykyjenetsijä kyltin alla, jossa luki PIDEMMÄLLE, NOPEAMMIN. Hän tarjosi testejä, rankingeja, paikkoja kilpajoukkueissa, yksityisvalmennusta, huippuleirejä ja ohjelmaa, joka lupasi hypätä yhden kehitysvuoden yli.

”Minkä vuoden?” poika kysyi.

”Sen hitaan”, kykyjenetsijä sanoi.

”Mitä hitaana vuotena tapahtuu?”

”Enimmäkseen perusasioita.”

”Miksi sitten haluaisin hypätä sen yli?”

Kykyjenetsijä ojensi hänelle esitteen. Kannessa pelaaja lensi savun läpi kohti koria, joka ei olisi mitenkään mahtunut siihen valokuvaan.

”Minne minä sitten päädyn?” poika kysyi.

”Seuraavalle tasolle.”

”Mitä siellä on?”

”Sitä seuraava taso.”

Poika antoi esitteen takaisin.

”Taidan kävellä.”

Kykyjenetsijä oli jo kääntynyt toisen perheen puoleen.

Jatkoimme väkijoukon läpi. Ovien lähellä joukkue istui penkillä ja nauroi jollekin, mitä oli tapahtunut aamiaisella. Yksi pelaaja seisoi keskellä ja matki, miten toinen oli pudottanut tarjottimen. Heidän naurunsa teki heidän ympärilleen näkymättömän, iloisen pienen kuplan.

Poika katsoi liian pitkään.

Poika katsoi liian pitkään.

”Nia nauraa noin”, hän sanoi. ”Kun hän heittää ohi tai menettää pallon, hän näyttelee koko jutun uudestaan, alusta asti.”

Se oli ensimmäinen kerta, kun hän sanoi hänen nimensä.

”Kerran hänen pallonsa putosi lätäkköön”, hän sanoi. ”Hän antoi laukkunsa minulle pideltäväksi ja kurottui pallon perään. Hänen kenkänsä luiskahti jalasta ja putosi myös lätäkköön. Niin minä pitelin hänen laukkuaan ja palloaan, ja hän onki kenkäänsä.”

Hän melkein hymyili. Hänen kätensä aukesi, kuin se pitelisi yhä niitä tavaroita.

”Voisit mennä heidän seuraansa”, sanoin ja nyökkäsin joukkuetta kohti.

”En tunne heitä.”

”Harvoin ihmisiä tuntee ennen kuin menee heidän seuraansa.”

”Heillä on jo tarpeeksi pelaajia.”

”Joukkueissa on yleensä tilaa vielä yhdelle.”

Hän pysähtyi ja puristi laukkunsa hihnaa tiukemmin. Minulla olisi ollut enemmänkin sanottavaa, mutta jätin sen siihen.

”Istutko kanssani, kunnes he tulevat?” kysyin.

Hän nyökkäsi.

Löysimme penkin pukuhuoneeni edestä. Hän jätti minulle tilaa katsomatta ylös.

IX

Penkki

Joukkueeni saapui varttia yli kahdeksan.

He löysivät meidät pukuhuoneemme edessä olevalta penkiltä. Tess ojensi minulle huoneavaimeni, jonka olin jättänyt hotellin oveen. Mara pyysi poikaa siirtämään laukkuaan, jotta hän pääsisi istumaan.

Kokosin heidät videohuoneen tyhjän näytön ympärille.

”Eilen annoin teille liikaa vastauksia”, sanoin. ”Tänään minulla on vain kaksi kysymystä.”

Tess, kapteenimme, pani kädet puuskaan. ”Eilen sinulla oli yksitoista vastausta. Nytkö haluat meidän vastauksemme?”

”Kyllä.”

Hän piti kädet puuskassa.

Näytin merkitsemättömän klipin pelinrakentajastamme laidalla.

”Mara, mitä sinä näit?”

Mara katsoi minua kuin yrittäisi päätellä, testasinko häntä.

”Niiden pitkä oli ylhäällä. Ajattelin, että aukko sulkeutuu.”

”Mitä olisit tarvinnut?”

”Syötön aikaisemmin. Tai Livin leikkauksen myöhemmin. Tulimme samaan aikaan.”

Missä ja milloin.

Liv nojautui eteenpäin. ”Luulin olevani myöhässä.”

”Olit liian aikaisin”, Mara sanoi.

Katsoimme uudestaan. Kun katsoimme sitä eri kulmista, päätökset saivat eri muotoja.

Kahdenkymmenen minuutin ajan pelaajat puhuivat enemmän kuin minä. Heidän selityksensä olivat hyvin sotkuisia. He olivat monta kertaa ristiriidassa itsensä kanssa, mutta lopulta he löysivät ongelman, jonka kolmen sivun muistiinpanoni olivat ohittaneet ja joka oli ollut koko ajan silmiemme

edessä. Lopussa Tess sanoi: ”Niiden pitkä nousee aina ylös, kun käännämme pallon toiselle puolelle.” Sitten hän näytti ärtyneeltä siitä, että oli sanonut sen.

Sitten Mara huomasi pojan.

”Treenaako hän meidän kanssamme?”

Katsoin häntä. Muistin pokaalihuoneen.

”Hän on minun kanssani”, sanoin.

Poika katsoi alas.

”Osaako hän pelata?” Mara kysyi.

”Osaan”, hän sanoi.

”Hyvä. Meitä on yhdeksän.”

Kentällä pelasimme kolme kolmea vastaan yhteen koriin. Mara ehdotti, että kori hyväksyttäisiin vain, jos kaikki kolme pelaajaa olivat koskeneet palloon. Muut suostuivat kokeilemaan.

Poika liikkui kauniisti ilman palloa. Hän pysähtyi tasapainossa, näki tilan aikaisin ja otti kiinni jokaisen vaikean syötön.

Mutta aina kun hän sai pallon, hän jähmettyi.

Hän punnitsi jokaista vaihtoehtoa, kunnes se katosi.

”Syötä!” Mara huusi.

Hän antoi varman syötön takaisin sinne, mistä pallo oli tullut.

Seuraava hyökkäys oli samanlainen. Aukon hän osasi löytää. Pallosta luopuminen oli vaikeampaa.

Pysäytin pelin.

”Mitä sinä näet?” kysyin häneltä.

”Paljon asioita.”

”Valitse yksi.”

”Entä jos se on väärä?”

”Sitten korjataan se yhdessä”, Mara sanoi.

”En ole vielä varma.”

”Näit, kun Liv lähti”, sanoin. ”Kokeile syöttöä, kun hän lähtee. Katsotaan sitten, mitä tapahtui.”

Seuraavassa hyökkäyksessä hän sai pallon kaaren keskellä. Liv leikkasi. Hän syötti, ja Livin puolustaja oli jo syöttölinjalla. Hän näpäytti pallon pois.

”Uudestaan”, Liv sanoi.

Toisella kerralla puolustaja ei edes katsonut Liviä. Hän oli varma, että syöttö tulisi.

Mara pysäytti pelin. ”Hän ei puolusta sinua. Hän puolustaa syöttöäsi. Sinä et koskaan aja korille, joten hänen ei tarvitse huolehtia sinusta.”

Poika katsoi koria niin kuin joku olisi siirtänyt sen lähemmäs.

Liv osoitti renkaan alla olevaa maalattua kaarta. ”Jos saat piirrettyä siihen kaksi silmää, se hymyilee sinulle. Se on Hymiö. Yritä päästä sinne asti. Pakota hänet tulemaan sinua vastaan.”

Seuraavalla kerralla hän ajoi korille: kaksi kuljetusta Hymiötä kohti. Livin puolustaja jätti Livin pysäyttääkseen hänet. Hän syötti. Pallo löysi Livin vauhdista. Liv teki lay-upin ja osoitti häntä. Tess otti pallon kiinni verkon alta ja vei sen kolmen pisteen viivan taakse.

Ensimmäistä kertaa poika hymyili yrittämättä piilottaa sitä.

Pakota hänet tulemaan sinua vastaan.

Viimeisiksi minuuteiksi poistimme säännön, että kaikkien kolmen piti koskea palloon. Liv näytti hänelle yhä kämmenensä merkiksi siitä, että oli vapaana, aina kun leikkasi. Hän etsi yhä oikeaa hetkeä syötölle. Kerran, kun kukaan ei tullut häntä vastaan, hän piti pallon ja teki korin itse. Kukaan ei ollut käskenyt häntä tekemään niin.

Seuraavalla syötöllään Tess löysi Maran vapaasta tilasta. Seuraavassa hyökkäyksessä Tess pyysi pallon takaisin. Mara antoi sen hänelle.

Kun lopetimme, poika istuutui viereeni sitomaan kenkänsä uudelleen. Siirsin jalkani pois hänen tieltään. Hän sai solmun valmiiksi ja jäi siihen.

X

Ottelu

Puoliajalla olimme yksitoista pistettä tappiolla.

Vanha versio minusta astui pukuhuoneeseen ensimmäisenä. Hänellä oli mukanaan tilastopaperi, korjauksia, puolustuksen vastuunjaot ja puhe siitä, että nyt on kiire. Hän oli valmis täyttämään jokaisen hiljaisuuden ennen kuin pelaajat ehtisivät edes kuulla omia ajatuksiaan.

Annoin hänen odottaa ulkona.

”Onko ongelmamme aika vai tila?” kysyin.

Mara vastasi ensimmäisenä. ”Aika. Me näemme sen, mutta pallo tulee vasta, kun auttava puolustaja on jo palannut.”

”Mitä voimme muuttaa?”

Pelaajat väittelivät. Hanna halusi enemmän ajoja korille: jos pääsisimme kolmen sekunnin alueelle, auttavan puolustajan pitäisi päättää aikaisin. Tess halusi kulmat täyteen, jotta auttavalla olisi pidempi matka ja meillä tilaa käyttää. Joku halusi vähemmän kuljetusta ja enemmän leikkauksia. Liv sanoi, että leikkasimme siksi, että kuvio käski, ei siksi, että leikkaukselle olisi ollut tilaa.

”Älkää sitten yrittäkö väkisin pelata kuviota”, sanoin.

Apuvalmentajani tuijotti minua. ”Käytimme siihen kolme viimeisintä harjoitustamme.”

”Mitä sitten pelaamme?”

”Sitä mitä näemme”, Liv sanoi. ”Sitä mitä he antavat.”

”Olivatko ne kolme harjoitusta siis turhia?”

”Eivät”, Mara sanoi. ”Niiden ansiosta tiedämme, mitä katsomme.”

Poika istui vaihtopenkin päässä lainatussa lämmittelypaidassa. Turnauksen säännöt eivät antaneet hänen pelata. Hän seurasi jokaista hyökkäystä kuin olisi itse mukana.

Kolmannella neljänneksellä teimme virheitä nopeammin. Mara ajoi suoraan auttavien puolustajien muuriin. Liv leikkasi liian aikaisin. Hanna syötti tilaan, jota kukaan ei ollut vielä valinnut.

Olin vähällä ottaa aikalisän.

Sitten he alkoivat sopeutua.

Syötöt lähtivät aikaisemmin. Leikkaukset odottivat. Kulmat täyttyivät. Jokaisella heitolla kaikki menivät levypalloon. Kun saimme sen, kaikki juoksivat, jopa Hanna, joka inhosi juoksemista. Ohi mennyt heitto muuttui levypallon jälkeen ylimääräiseksi syötöksi ja paremmaksi heitoksi. Penkki alkoi sanoa ääneen, mitä se näki.

”Kulma tyhjä!”

”Apu on siellä!”

”Ekstra!”

Hannan syöttö päätyi kolmannelle riville.

”En ollut vielä lähtenyt!” Liv huusi.

Hanna nyökkäsi ja juoksi takaisin puolustukseen.

Neljännen neljänneksen puolivälissä Mara astui korille ajavan pelaajan eteen ja asettui paikalleen. Pelaaja juoksi suoraan häntä päin. Tuomari vihelsi Maralle puolustusvirheen.

Tuomari oli ehkä kuusitoista. Hän oli ollut tilanteen takana.

Mara pyörähti raivoissaan häntä kohti. Nousin seisomaan.

”Minusta ehdit ajoissa paikalle”, sanoin hänelle. ”Kysytään häneltä seuraavassa katkossa. Pelaa eteenpäin.”

Hän tuijotti yhä tuomaria.

”Vino kori”, poika sanoi penkin päästä.

Mara katsoi häntä ymmärtämättä, mitä hän tarkoitti. Hän puhalsi ilmat ulos ja juoksi takaisin puolustukseen.

Kaksi hyökkäystä myöhemmin sama pelaaja ajoi taas sisään. Tällä kertaa Mara oli paikalla askelta aikaisemmin, suoraan edessä ja liikkumatta, niin että jopa tilanteen takana oleva tuomari näki hänet. Tällä kertaa hän vihelsi hyökkäysvirheen.

Seuraavassa hyökkäyksessä hän ehti ensimmäisenä irtopallolle. Kun sitä jahdannut tyttö kompastui hänen vieressään, Mara kumartui ja auttoi hänet ylös.

Kymmenen sekuntia ennen loppua olimme pisteen tappiolla.

Otin aikalisän.

Pelaajat katsoivat minua.

”Mitä näette?” kysyin.

Kukaan ei vastannut heti. Sitten poika nojautui eteenpäin.

”Kun Mara nostaa pallon, mihin niiden pitkä katsoo?”

”Palloon”, Liv sanoi. ”Aina palloon.”

Liv otti tussin kädestäni ja piirsi kaksi pistettä korin alla olevan pienen kaaren sisään. Niistä tuli hymyilevät kasvot. Poika hymyili niille takaisin.

”Hymiö”, Liv sanoi.

Hän piirsi viisi pientä ympyrää leveään muodostelmaan: kaksi kulmiin, kaksi laidoille ja yhden ylös. Sitten nuolen aukon läpi Hymiötä kohti.

Mara osoitti sitä. ”Pääsen tuonne.”

”Entä jos he tulevat pysäyttämään minut?” Mara kysyi.

Liv veti viivan takaisin kulmaan. ”Sitten minä olen tässä.”

Muut kumartuivat lähemmäs. Tess siirsi yhtä ympyrää leveämmälle. Hanna pyyhki pois viivan, joka risteili Maran reitin kanssa. Liv sijoitti itsensä kulmaan ja koputti taulua kahdesti.

Heidän kuvionsa, meidän taulullamme.

”Entä jos heitto menee ohi?” apuvalmentajani kysyi.

”Sitten se menee ohi”, Mara sanoi.

Mara ajoi Hymiötä kohti. Niiden pitkä tuli auttamaan pysäyttääkseen hänet. Liv pysyi leveällä ja näytti kätensä syöttöä varten, ja pallo tavoitti hänet ennen kuin puolustaja ehti takaisin.

Hän otti kiinni, asetti jalkansa ja heitti.

Pallo pyöri renkaalla ja putosi ulos. Tess kurottui levypalloon. Summeri soi ennen kuin hän ehti heittää sen uudelleen.

Hävisimme pisteellä.

Muutamaan sekuntiin kukaan ei liikkunut.

Liv istuutui ja löysäsi toisen kenkänsä nauhoja. Hänen kätensä vapisivat vähän. Tess istuutui hänen viereensä sanomatta mitään.

Sitten Liv osoitti Maraa. ”Se oli oikea syöttö.”

”Halusin silti, että se menee sisään”, hän lisäsi.

”Niin minäkin”, Mara sanoi.

Poika katsoi Liviä. ”Ensi kerralla?”

”Ensi kerralla”, Liv sanoi.

Kättelyjonossa toisen joukkueen valmentaja piti kättäni hetken tavallista pidempään. ”Muutitte jotain puoliajalla”, hän sanoi. ”En vieläkään tiedä, tekikö se meistä huonompia vai teistä parempia.”

Poika odotti tunnelin luona.

”Opimmeko mielestäsi jotain?” kysyin häneltä.

”Tiedät sen, jos se on vielä huomenna tallella.”

XI

Työ lattian alla

Ottelun jälkeen poika antoi lainatun paidan takaisin Maralle. Pallo vieri alimman katsomorivin alle.

Poika ryömi sen perään. Kuulimme hänen huutavan pimeästä.

Kokoon taitettujen istuinten takana oli kapea huoltotila täynnä pölyä, vanhaa teippiä ja monen kauden aikana kadonneita tavaroita: punainen sukka, kaksi juomapulloa, pilli, lasten silmälasit ja kymmeniä koripalloja, joista oli karannut ilmaa.

Turnauksen talonmies ilmestyi käsipumpun kanssa.

”Jokaisen turnauksen jälkeen”, hän sanoi, ”kerään sen, minkä rakennus on niellyt.”

Hän testasi jokaisen pallon. Jotkin pitivät ilmaa. Jotkin vuotivat venttiilin ympäriltä. Yksi oli revennyt saumasta.

”Miksi korjaatte niitä?” poika kysyi. ”Yläkerrassa on uusia.”

”Yläkerrassa luullaan aina, että uusia on. Täällä alhaalla tiedämme, montako.”

Hän ojensi pojalle pumpun.

Poika pumppasi, kunnes ensimmäinen pallo kiristyi hänen käsissään. Työ oli hidasta. Mikään siinä ei näyttänyt kehittymiseltä tai oppimiselta.

”Kuka näkee teidän tekevän tätä?” hän kysyi.

”Yleensä ei kukaan.”

”Mistä he sitten tietävät, että se on tärkeää?”

”Eivät he tiedä. Huomenna he tulevat, ja pallo pomppii.”

Hän pumppasi toisen.

Sillä aikaa kun hän pumppasi, minä pinosin palloja, jotka pitivät ilmaa. Hartioitani alkoi särkeä mukavalla tavalla. Yllämme ottelut jatkuivat. Kengät vinkuivat. Pillit soivat.

Huomenna he tulevat, ja pallo pomppii.

Talonmies kumartui ja poimi jotain pölystä. Vihreän nauhan.

”Sinunko?”

Poika kokeili laukkunsa vetoketjua. Solmu oli auennut, kun hän ryömi.

”Se on Nian”, hän sanoi.

Hän ei sitonut sitä takaisin. Hän piti sitä suorana kämmenellään.

Hänen nimensä on Nia, hän kertoi meille. Hän on kahdeksan ja asuu lähellä pojan kenttää. Iltaisin hän harjoittelee täydellisen korin alla, koska se on ainoa, johon hän jaksaa heittää pallon. Poika ottaa hänen levypallonsa. Nia laskee osumat.

”Joskus hän tulee ennen minua, istuu pallon päälle ja odottaa minua. Hän sanoo varaavansa sen niin.”

Hän sanoo varaavansa sen niin.

Hän asetti nauhan polvensa päälle.

”Hän sitoi tämän verkkoon, että kaikki tietäisivät, mikä kori on hänen. Kerran hän pyysi minua katsomaan yhtä heittoaan. Kitkin rikkaruohoja. Hän odotti, kunnes laskin talikon käsistäni.”

”Menikö se sisään?”

”Ei. Hän sanoi, etten katsonut kunnolla.”

Hän hymyili vähän ja otti pumpun taas käteensä.

”Neuvoin häntä ensin jalkatyössä. Sitten käsien käytössä. Joskus hän pyysi. Jonkin ajan päästä en enää odottanut, että hän pyytäisi.”

”Mitä hän teki?”

”Joskus hän kokeili. Joskus hän piti palloa, kunnes lakkasin puhumasta. Luulin, että hän kuunteli.”

Hän halusi Nian rakastavan peliä. Hän oli alkanut päättää, miltä sen rakkauden piti näyttää.

Sitten isommat lapset olivat alkaneet tulla sunnuntai-iltaisin. Kuudesta alkaen he pelasivat kahteen muuhun koriin, kunnes katuvalo syttyi.

”Kun viimeksi tulin, hän pelasi jo heidän kanssaan. Olin tuonut hänen pienen pallonsa. Hän vilkutti, mutta ei tullut luokseni.”

Hän käänsi nauhan.

”Huusin häntä. Hän sanoi, että minäkin saan pelata. Sanoin hänelle, ettei hän ole vielä valmis pelaamaan heidän kanssaan. Hän menetti pallon aina, kun he tulivat lähelle.”

Hän puristi pumppua polviensa välissä.

”Kerroin hänelle koko ajan, missä hänen pitäisi seistä. Hän käski minun lopettaa. Sitten hän heitti ohi, ja minä puhuin taas hänen jaloistaan.”

”Mitä hän sanoi?”

”Että pidän täydellisen korin itselläni. Hän repäisi tämän verkosta ja pani sen käteeni. Hän sanoi: ’Pidä sitten täydellinen korisi.’”

”Mutta sinähän pidit sen kunnossa häntä varten.”

”Niin.”

Yllämme joku pudotti pallon. Kuuntelimme, kun se pomppi muutaman kerran.

”Kysyin, milloin hän haluaa harjoitella. Hän sanoi, että voi harjoitella yksinkin.”

Hän laski pumpun.

”Minulla oli yhä hänen pallonsa käsissäni.”

Talonmies otti pumpatun pallon ja pomputti sitä kerran. Täällä alhaalla ääni oli kovempi.

”Siksi tulin tänne”, hän sanoi. ”Katsomaan, miten pelaajat oppivat. Ja valmentajat.”

Talonmies antoi pallon takaisin hänelle ja jatkoi venttiilien testaamista.

”Saanko ottaa tämän?” hän kysyi.

”Saat. Tuo se takaisin, jos venttiili alkaa vuotaa.”

Poika pujotti nauhan takaisin vetoketjun läpi, solmi sen kahdesti ja veti solmun tiukalle.

Kannoimme hyvät pallot yläkertaan. Viimeisellä kierroksella hän otti yhden minun kasastani. Nousimme hitaasti, eikä kumpikaan meistä puhunut paljon.

XII

Paluusyöttö

Iltaan mennessä turnaushalli oli tyhjentynyt.

Joukkueeni oli lähtenyt takaisin hotellille. Talonmies sammutti kenttien valoja rivi kerrallaan, kauimmaisesta päästä alkaen. Joku oli korjannut toimitsijapöydän takana olevan kellon päivän aikana. Se näytti kymmentä yli viisi.

Poika katsoi kelloa.

”Kulkeeko vielä bussi?”

Tarkistin aikataulun puhelimestani. Vielä yksi kulki.

”Huomenna on sunnuntai”, hän sanoi. ”Isot tulevat kuudelta.”

Olin ajatellut, että voisimme ehkä jäädä kentälle yksi, kunnes talonmiehen pitäisi lukita ovet.

”Onko Nia siellä?”

”Yleensä hän tulee ennen minua.”

Hän veti laukkunsa hihnan olalleen. Korjattu pallo oli hänen toisen kainalonsa alla.

Pääsimme ulos juuri kun viimeinen valorivi sammui.

Ulkona joukkueiden bussit kulkivat parkkipaikan toisella laidalla. Hän avasi laukkunsa. Sisällä oli pieni pallo ja käsitalikko rikkaruohojen kitkemiseen halkeamista. Hän laittoi ensimmäisen piirustukseni – salin, jonka ovi on raollaan – niiden väliin.

”En ole saanut sitä valmiiksi”, sanoin.

”Siksi minä sen haluankin.”

Sitten hän irrotti nauhan vetoketjusta ja kietoi sen kahden sormensa ympärille.

”Sidotko sen takaisin täydelliseen koriin?”

”Annan sen hänelle. Hän saa sitoa sen sinne, missä haluaa pelata.”

Hän osoitti bussipysäkkiä tien toisella puolella. Kävelimme sinne yhdessä.

”En ole vielä sanonut hänelle, että olen pahoillani”, hän sanoi.

Istuimme katoksen penkille. Pallo lepäsi hänen kenkiään vasten. Lasissa kuvajaisemme istuivat vieressämme, vähän tummempina ja vähän kauempana.

Bussi oli myöhässä. Kumpikaan meistä ei valittanut.

Istuimme vielä hetken. Tien toisella puolella erään kentän valot syttyivät yksi toisensa jälkeen. Hän nojautui eteenpäin nähdäkseen, oliko siellä ketään.

Bussi oli myöhässä. Kumpikaan meistä ei valittanut.

”Kun näet illalla pienen valaistun kentän”, hän sanoi, ”et tiedä, onko se minun.”

”En.”

Hän silitti nauhan suoraksi peukalollaan.

”En tiedä, odottaako hän.”

Jäin hänen viereensä. Tiellä ei näkynyt vielä mitään.

Bussi kääntyi kulman takaa.

Hän otti pallon. Kurotin ottamaan hänen laukkunsa ennen kuin muistin, että se oli hänen. Hän antoi minun kantaa sen ovelle asti.

”Tuletko takaisin?” kysyin.

”En tiedä.”

Vastaus oli pieni ja aivan tavallinen. Minulla ei ollut mitään hyödyllistä sanottavaa.

Hän otti laukun. Ylimmällä askelmalla hän kääntyi ja nosti kätensä. Nostin omani.

Hän valitsi ikkunapaikan ja laittoi pallon polvilleen. Kun bussi lähti liikkeelle, hän nosti molemmat kätensä lasia vasten, avoimina, niin kuin Liv näytti omansa ennen kuin leikkasi.

Syötin takaisin.

Kun bussi oli mennyt, jäin siihen, kunnes katoksen lasissa näkyi enää oma kuvajaiseni.

Jonkin aikaa odotin aina pöytäkirjaa kääntäessäni ääntä kyynärpääni vierestä.

Iltaisin, kun kuljen valaistun kentän ohi, pysähdyn. Etsin poikaa, joka odottaa jonkun toisen kärsimättömyyden menevän ohi. Joskus siellä on vain talonmies lukitsemassa. Joskus kuulen pallon kauan ennen kuin näen, kuka pelaa.

En tiedä, mitä Nia sanoi, kun poika tuli kotiin. Olen yrittänyt kuvitella sitä, mutta se ei auta, kun tuntee tarinasta vain toisen puolen.

Yritän yhä piirtää pelaajaa, joka on oppimassa.

Jokainen versio on keskeneräinen. Jokaisessa jätän oven vähän enemmän auki.